

Sygn. akt VU 938/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku B. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

o prawo do renty rodzinnej

na skutek odwołania B. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

z dnia 16 sierpnia 2012 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 938/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 sierpnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił B. G. prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu W. G.. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że wnioskodawczyni jest zdolna do pracy zarobkowej, a zatem brak jest podstaw do przyznania jej żądanego prawa.

Od powyższej decyzji złożyła odwołanie w dniu 27 sierpnia 2013 roku B. G..

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

B. G. urodziła się w dniu (...) roku. Ma wykształcenie zasadnicze zawodowe (niepełne). Z zawodu jest stolarzem. W okresie aktywności zawodowej pracowała w zawodzie wyuczonym.

(okoliczności niesporne)

W dniu 1 czerwca 2012 roku B. G. złożyła wniosek o ustalenie prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu (...) roku mężu W. G..

(dowód: wniosek o rentę rodzinną k. 1-4 w aktach organu rentowego)

Wnioskodawczyni posiada dwójkę dzieci córkę E. G., urodzoną w dniu (...) oraz syna Ł. G., urodzonego w dniu (...).

(dowód: wyciągi z aktów urodzenia k. 11, 13 w aktach organu rentowego)

Orzeczeniem z dnia 6 lipca 2013 roku lekarz orzecznik ZUS stwierdził, iż wnioskodawczyni jest zdolna do pracy zarobkowej.

(dowód: orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 6 lipca 2013 roku z dokumentacją medyczną k. 77, 1 w aktach organu rentowego)

B. G. wniosła sprzeciw od powyższego orzeczenia, w wyniku czego sprawę skierowano na komisję lekarską ZUS, która w dniu 26 lipca 2013 roku, wydała orzeczenie zgodne z opinią lekarza orzecznika ZUS. Po ponownym badaniu zdiagnozowano u wnioskodawczyni: zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa z subiektywnym zespołem bólowym bez objawów korzeniowych i osobowość histrioniczną.

(dowód: orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 26 lipca 2013 roku z dokumentacją medyczną k. 21, 1 w aktach organu rentowego)

Orzeczeniem z dnia 16 lipca 2013 Powiatowy Zespół Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w R. zaliczył wnioskodawczynię do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do dnia 21 kwietnia 2010 roku. W orzeczeniu wskazano, że nie da się ustalić daty powstania niepełnosprawności u wnioskodawczyni.

(dowód: ww. orzeczenie k. 73 w aktach sprawy)

Aktualnie u wnioskodawczyni występują następujące schorzenia:

- symulacja zespołu otępiennego;
- zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego;
- przewlekły, okresowo zaostrzający się zespół bólowy kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego bez obecności objawów korzeniowych i ubytkowych;
- stan po usunięciu trzonu macicy i jajników w 2003 roku;

Stopień zaawansowania powyższych schorzeń nie czyni wnioskodawczyni niezdolną do pracy zarobkowej. Obecnie jest ona zdolna do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami.

(dowód: dowód opinia biegłych lekarzy psychologa M. P. i psychiatry B. J.k. 18-19, neurologa A. P.k. 38-40 w aktach sprawy)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 65 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń, przy czym przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy. Z kolei stosownie do art. 70 ust. 1 ww. ustawy wdowa ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli:

- 1) w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy albo
- 2) wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole – 18 lat życia, lub jeżeli sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej.

Prawo do renty rodzinnej nabywa również wdowa, która osiągnęła wiek 50 lat lub stała się niezdolna do pracy po śmierci męża, nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci lub od zaprzestania wychowywania osób wymienionych w ust. 1 pkt 2.

W świetle powyższych regulacji istota sporu w przedmiotowej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawczyni spełnia przesłanki do nabycia renty rodzinnej określone w art. 70 ust. 2 ww. ustawy, a zatem czy stała się niezdolna do pracy nie później niż w ciągu 5 lat od ukończenia 18 lat przez syna Ł. G., tj. do (...).

W myśl art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 2 i 3). Przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się po pierwsze stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji oraz po drugie możliwości wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1).

Dla ustalenia, czy B. G. jest niezdolna do pracy w rozumieniu przepisów cyt. ustawy Sąd dopuścił dowód z pisemnych opinii biegłych lekarzy neurologa, psychologa i psychiatry, to jest biegłych z zakresu dziedzin medycyny, w ramach których mieszczą się rozpoznane u niej schorzenia. Z uwagi na kwestionowanie opinii neurologicznej sporządzonej przez biegłą B. M. przez ZUS konieczne stało się dopuszczenie w trybie art. 286 k.p.c. dowodu z opinii kolejnych biegłych neurologów A. P. oraz B. S.

Opinie opracowane przez biegłych psychologa M. P., psychiatrę B. J., neurologa A. P. i neurologa B. S. Sąd ocenia jako jasne, pełne, logiczne i należycie uzasadnione. Biegli sporządzili opinie po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną wnioskodawczyni i wynikami badań dodatkowych, jak również po przeprowadzeniu jej osobistego badania. Określili w opinii, na jakie schorzenia cierpi obecnie wnioskodawczyni.

Z opinii wskazanych wyżej biegłych wynika jednoznacznie, że wnioskodawczyni nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do renty rodzinnej określonych w art. 70 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W zgodnej ocenie biegłych stopień zaawansowania stwierdzonych u niej schorzeń nie czyni ją bowiem niezdolną do pracy zarobkowej. Obecnie jest ona zdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Biegli psycholog M. P. i psychiatra B. J. wskazali w opinii, że brak jest obiektywnych podstaw do uznania wnioskodawczyni za osobę niezdolną do pracy z powodu zaburzeń psychicznych.

Tożsamy wniosek postawiła w swej opinii biegła neurolog A. P., która uznała, że wnioskodawczyni jest zdolna do wykonywania pracy zarobkowej zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami, zaś ewentualne okresowe zaostrzenia objawów bólowych mogą być leczone w ramach okresowych zasiłków chorobowych. W badaniu neurologicznym nie stwierdzono cech wyraźnego zespołu korzeniowego, objawów ubytkowych ani niedowładów kończyn. W opinii biegła wskazała ponadto, że w trakcie badania zaobserwowano u wnioskodawczyni zachowania agrawacyjne.

Opinia biegłej neurolog A. P. znajduje pełne potwierdzenie w opinii kolejnego biegłego z zakresu neurologii B. S. która również uznała, że obecne zaawansowanie zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa oraz częstość występowania zaostrzeń dolegliwości nie uzasadnia uznania wnioskodawczyni za długotrwale niezdolną do pracy. W badaniu przedmiotowym nie stwierdzono objawów korzeniowych i patologicznych oraz zaników mięśniowych. Dodatkowo biegła wskazała, że ocena wyników badania neurologicznego była utrudniona ze względu na agrawacyjne zachowanie wnioskodawczyni. Obserwacja zachowań spontanicznych nie potwierdziła zaś demonstrowanych niedowładów ani istotnego ograniczenia ruchomości kręgosłupa.

Sąd nie podzielił opinii biegłej neurolog B. M. w zakresie, w jakim uznała ona, że wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy zarobkowej okresowo do dnia 31 grudnia 2013 roku, a niezdolność do pracy powstała u niej przez dniem (...). Opinia biegłej jest bowiem zdaniem Sądu nieprzekonująca, nie jest dostatecznie uzasadniona i nie wytrzymuje konfrontacji z opiniami dwóch biegłych neurologów A. P. i B. S. które uznały, że wnioskodawczyni nie jest osobą niezdolną do pracy. Ponadto powyższa opinia została skutecznie zakwestionowana przez organ rentowy w toku postępowania.

Zasadnie podniósł ZUS w piśmie procesowym z dnia 9 stycznia 2013 roku, że w opinii biegła B. M. nie odniosła się w żaden sposób do posiadanego przez wnioskodawczynię wykształcenia, po czym stwierdziła, że jest ona częściowo niezdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Prawidłowo wskazał także organ rentowy, że opinia biegłej może jedynie dowodzić, że zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa były rozpoznawane u wnioskodawczyni już w 2010 roku, ale biegła nie wykazała, że nasilenie objawów było na tyle znaczne, że w całym tym okresie uniemożliwiało wykonywanie pracy zarobkowej.

Należy przy tym wskazać, że dowód z opinii biegłych nie został w sposób skuteczny zakwestionowany w toku postępowania.

Wnioskodawczyni nie zgłosiła jakichkolwiek zarzutów merytorycznych względem opinii biegłych. O niezdolności do pracy w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie może zaś stanowić jedynie fakt, że orzeczeniem z dnia 16 lipca 2013 roku Powiatowy Zespół Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w R. zaliczył wnioskodawczynię do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z przepisami art. 12 i nast. powołanej na wstępie ustawy – renta przysługuje osobom, które całkowicie lub częściowo utraciły zdolność do pracy, przy czym częściowa utrata zdolności do pracy zarobkowej nie jest równoznaczna z niemożnością wykonywania dotychczasowego zatrudnienia. Występuje ona dopiero wówczas, gdy ubezpieczony utracił w znacznym stopniu zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Dopiero zatem zmiana zawodu w ramach posiadanych kwalifikacji i brak rokowań odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu dają podstawę do przyznania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy (por. Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 13 października 2009 roku, II UK 106/09, LEX nr 558589, z dnia 8 maja 2008 roku, I UK 356/07, OSNP 2009/17-18/238, z dnia 11 stycznia 2007 roku, II UK 156/06, OSNP 2008/3-4/45 i z dnia 25 listopada 1998 roku, II UKN 326/98, OSNAP 2000/1/36).

Występujące u 52-letniej wnioskodawczyni schorzenia, na obecnym etapie zaawansowania, nie prowadzą do istotnego naruszenia sprawności organizmu będącego przesłanką orzeczenia niezdolności do pracy. Mimo ich występowania B. G. ma zachowaną zdolność do wykonywania pracy zarobkowej na poziomie posiadanych kwalifikacji.

W związku z powyższym uznać należało, że wnioskodawczyni nie spełnia przesłanek do nabycia prawa do renty rodzinnej i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzec jak w sentencji.